

Libris .RO
Respectabilul centru de cultura si literatura
Rock Springs

RICHARD FORD

Traducere de Marius Chivu

BLACK BUTTON BOOKS

- 9 **Rock Springs**
- 35 **Great Falls**
- 55 **Iubiți**
- 73 **Copii**
- 103 **La câini**
- 113 **Imperiu**
- 153 **Prada iernii**
- 175 **Optimiști**
- 195 **Artificii**
- 217 **Comunist**
- 227 **Mulțumiri**

Edna și cu mine am plecat din Kalispell spre Tampa – St. Pete, unde încă mai aveam niște prieteni din vremurile bune care nu m-ar fi predat poliției. Reușisem să fentez legea în Kalispell după mai multe plăți cu cecuri neacoperite, chestie care în Montana m-ar fi trimis după gratii. Știam că Edna abia aștepta un motiv să plece, de vreme ce nu era prima dată când aveam probleme cu legea. Și ea avusese problemele ei: își pierduse copiii și trebuia să-l țină la distanță pe Danny, fostul soț, să nu-i între în casă și să-i fure lucrurile în timp ce ea era la muncă. De-asta mă și mutasem cu ea, dar și pentru că aveam nevoie să-i ofer fetiței mele Cheryl ceva mai bun.

Nu știu prea bine ce era între mine și Edna, amândoi păream aruncați de valuri pe aceeași plajă. Dar știam că dragostea poate crește din pământuri și mai sterpe. Când am ajuns acasă în acea după-amiază, am întrebat-o dacă vrea să lase totul baltă și să meargă cu mine în Florida, iar ea a spus:

– De ce nu? Nu e ca și cum bărbații ar face coadă la ușa mea.

Eram împreună cu Edna de opt luni, soț și soție, mai mult sau mai puțin. Uneori nu aveam de muncă, alteori lucram la cursele de câini, contribuiam cu bani de chirie și puteam să-l calmez pe Danny când apărea pe-acolo. Danny se temea de mine pentru că Edna îl mințise că fusesem la închisoare în Florida pentru omor. Am stat o dată după gratii în Tallahassee, dar pentru că furasem niște cauciucuri și pentru că fusesem implicat într-o bătaie în urma căreia un fermier își pierduse un ochi. Nu eu îl lovisem, dar Edna înflorise povestea pentru ca Danny să n-o ia razna și să-i aducă copiii înapoi. Era mai convenabil așa, de vreme ce eu oricum o aveam pe Cheryl. Nu sunt o persoană violentă și n-aș scoate niciodată ochiul unui om, cu atât mai

Respect puțin să omor pe cineva. Fosta mea nevastă, Helen, ar putea bate tot drumul de la Waikiki Beach să depună mărturie pentru asta. N-am crescut cu violență în casă și principiul meu e că mai bine treci pe partea cealaltă a străzii ca să eviți necazurile. Dar Danny nu știa asta.

Eram deja la jumătatea drumului spre Wyoming. Mergeam pe autostrada I-80 și eram cu toții într-o dispoziție bună, când beculețul de ulei de la mașina furată a început să clipească. Țsta era un semn rău.

Făcusem rost de o mașină bună, un Mercedes vișiniu, furat din parcare a unui oftalmolog din Whitefish, Montana. O furasem pentru că m-am gândit că va fi mai comodă la drum lung. Credeam că are mai puțini kilometri la bord, deși n-avea, și oricum eu nu mi-am permis o mașină bună în viața mea, doar vreun Chevy vechi sau niște camionete rablagite, pe vremea când eram puști și căram citrice împreună cu niște cubanezi.

Eram cu toții încântați de mașină. Ridicam și coboram automat geamurile, iar Edna ne spunea bancuri și se strâmba. Uneori putea fi plină de viață. Trăsăturile ei se luminau și atunci îi puteai vedea frumusețea, deloc comună. Mă făcea să mă simt euforic. Am condus direct până la Bozeman, apoi drept prin parc spre Jackson Hole. Am închiriat apartamentul nupțial din Quality Court în Jackson și am lăsat-o pe Cheryl cu cățelul ei să doarmă în timp ce eu și Edna am mers să mâncăm niște costițe și să bem bere. Am răs până după miezul nopții.

Părea un nou început pentru noi, lăsaserăm în urmă amintirile rele și aveam în față un nou orizont. M-am entuziasmat enorm. Mi-am tatuat pe braț VREMURI DE POMINĂ, Edna și-a cumpărat o pălărie Bailey cu o panglică cu pană de indian și o brățară micuță de argint cu turcoaze pentru Cheryl și am făcut dragoste pe bancheta mașinii în parcare a din Quality Court exact când soarele se ridica deasupra râului Snake luminând totul ca piciorul unui curcubeu.

Respect Genul ăla de entuziasm m-a făcut de fapt să păstrez mașina încă o zi în loc s-o arunc în râu și să fur alta, așa cum ar fi trebuit să fac, așa cum făcusem și altădată.

Mașina s-a stricat într-un loc de unde nu se vedea nici un orășel sau măcar o casă, doar niște munți mici la optzeci, poate chiar o sută de kilometri depărtare, un gard de sârmă ghimpată pe ambele părți, prerie stearpă și niște șoimi planând după insecte în aerul serii.

Am coborât să mă uit la motor, iar Edna a ieșit cu Cheryl și cu cățelul să facă pipi după mașină. Am verificat nivelul apei, am scos bățul de ulei și ambele arătau perfect.

– Ce înseamnă luminița asta, Earl? m-a întrebat Edna.

Se apropiase și stătea lângă mașină cu pălăria pe cap. Voia să vadă ce se întâmplă.

– N-ar trebui să mai mergem cu ea, am spus. Ceva nu e-n regulă la ulei.

S-a uitat în jur la Cheryl și la Micul Duke, care făceau pipi în spatele mașinii, unul lângă altul, ca două păpușele, apoi a privit înspre munții întunecați din depărtare.

– Ce facem? a întrebat.

Încă nu era îngrijorată, dar voia să știe ce am de gând.

– Stai să mai încerc o dată.

– Bună idee, a spus ea și ne-am urcat cu toții în mașină.

Motorul a pornit imediat, iar luminița nu s-a mai aprins și nici nu se auzea vreun sunet care să indice că ceva nu e-n regulă. Am mers ușor la început, apoi am accelerat cu ochii pe beculețul de ulei, dar nu s-a mai aprins și am început să mă întreb dacă nu cumva îmi închipuisem sau dacă nu fusese o reflexie a soarelui în rama de crom a geamului, sau poate pur și simplu îmi era frică de ceva și nu știam.

– Ce-are mașina, tati? m-a întrebat Cheryl de pe banche-ta din spate.

Respect pentru M-am uitat la ea și purta brățara cu turcoaze, iar Edna își lăsase capul pe spate cu micul Heinz alb cu negru în poală. Semăna cu fetița unui cowboy din filme.

– Nimic, scumpo, totul e în regulă acum, am spus.

– Micul Duke a făcut pipi unde am făcut și eu pipi, a spus Cheryl și a râs.

– Sunteți niște figuri, a spus Edna, fără să se uite în spate.

De obicei Edna se purta frumos cu Cheryl, dar știam că era obosită. Nu dormiserăm prea mult, iar ea avea tendința să devină morocănoasă când era nedormită.

– Ar trebui să scăpăm de mașina asta nenorocită cu prima ocazie, a zis.

– Când vom avea prima ocazie? am întrebat-o pentru că ea se uitase pe hartă mai devreme.

– În Rock Springs, Wyoming, a spus Edna convinsă. Cincizeci de kilometri mai încolo, și a arătat cu degetul în față.

Mi-aș fi dorit să conduc mașina aia până în Florida ca pe o poveste de succes. Dar știam că Edna avea dreptate, că nu trebuia să ne asumăm riscuri inutile. Mă gândeam deja la mașină ca fiind a mea, nu a oftalmologului, și așa ajungi să fi prins.

– Atunci ar trebui să oprim la Rock Springs și să negociem pentru o mașină nouă la un preț bun, am spus.

Voiam să-mi păstrez buna dispoziție, ca și cum totul decurgea perfect.

– O idee grozavă, a spus Edna, care a venit spre mine și m-a sărutat cu putere pe gură.

– O idee grozavă, a spus și Cheryl. Să ne oprim aici.

*

Asfințitul acelei zile mi-l amintesc ca pe cel mai frumos văzut vreodată. Îndată ce soarele a atins linia orizontului, tot cerul s-a umplut de bijuterii și paiete roșii așa cum nu mai văzusem

Res și cum nici nu aveam să mai văd. Nimic nu se compară cu vestul când e vorba de apusuri, nici măcar Florida, unde, cu toate că pământul e plat, copacii îți ascund mai mereu priveliștea.

– E timpul pentru un cocktail, a spus Edna după ce am mai condus o vreme. Ar trebui să bem și să sărbătorim ceva.

Se simțea mai bine la gândul că vom scăpa de mașină. Era clar că avea probleme și trebuia abandonată.

Edna a scos o sticlă de whiskey și niște pahare de plastic pe care le-a umplut pe capacul torpedoului. Îi plăcea să bea și îi plăcea să bea în mașină, un obicei frecvent în Montana, unde băutul la volan nu era interzis, dar unde un cec neacoperit te băga, în mod ciudat, la Închisoarea Cabana Cerbului un an întreg.

– Ți-am spus că odată am avut o maimuțică? a zis Edna, așezându-mi băutura pe bord să pot ajunge la ea când voiam să beau.

Deja era binedispusă. Tipic pentru ea: când veselă, când tristă.

– Nu-mi amintesc să-mi fi povestit. Unde erai?

– În Missoula, a zis, punându-și picioarele pe bord și paharul pe sâni. Eram chelneriță la AmVets. Se întâmpla înainte să te cunosc. Și într-o zi a intrat un tip cu o maimuțică. Maimuță păianjen. Î-am zis în glumă: „Hai să jucăm maimuțica la zaruri.” Iar tipul a spus: „Dar o singură aruncare”. „OK”, am zis eu. A urcat maimuțica pe tejghea, a luat un pahar, a pus cele trei zaruri înăuntru, a aruncat și a dat trei de patru. Am adunat zarurile, am aruncat și am dat trei de cinci. Mă uitam și eu uimită la tipul ăla. Era doar un tip care trecuse pe-acolo, bănuiesc că era veteran. A făcut o față ciudată, nu la fel de ciudată ca a mea, părea puțin trist, dar și surprins și mulțumit, toate deodată. Am zis: „Putem să mai dăm o dată”, dar el a spus: „Nu, niciodată nu dau de două ori cu zarul.” A stat la bar, a băut o bere și am discutat despre una-alta o vreme, despre războiul nuclear și construirea unei fortărețe undeva în Bitterroot, pe

Respect p... unde-o mai fi și aia, în timp ce eu mă uitam la maimuțică în-
trebându-mă ce să fac cu ea după ce pleacă tipul. La un mo-
ment dat s-a ridicat și a spus: „Păi, la revedere, Chipper”, așa
o chema pe maimuță. A plecat înainte să apuc să mai zic ceva.
Maimuța a stat pe tejgheaua barului toată seara. Nu știu de ce
mi-a venit asta în minte, Earl. A fost o chestie ciudată. Îmi vin
tot felul de lucruri în minte.

– E în regulă, am zis și am luat o gură de whiskey din pa-
har. Eu n-am avut niciodată o maimuță, am spus după o pauză.
Sunt prea obraznice. Dar sunt sigur că lui Cheryl i-ar plăcea o
maimuțică, nu-i așa, scumpo?

Cheryl era lungită pe banchetă și se juca cu Micul Duke. Ea
vorbea tot timpul despre maimuțe.

– Și ce-ai făcut până la urmă cu maimuța aia? am întrebat-o
privind vitezometrul.

Trebuia să încetinesc pentru că beculețul roșu începuse să
clipească din nou. Se oprea doar dacă încetineam. Mergeam cu
vreo cincizeci la oră, mai rămăsese puțin până la căderea serii
și speram să nu mai fie mult până la Rock Springs.

– Chiar vrei să știi? m-a întrebat Edna.

M-a privit scurt, apoi a privit iar deșertul ca și cum ar fi re-
flectat asupra lui.

– Sigur, am spus. Încă eram bine dispus. M-am gândit să-mi
fac griji doar eu din cauza mașinii, să nu le stric și lor cheful.

– Am ținut-o o săptămână, a zis și brusc s-a întunecat la
față, ca și cum abia atunci înțelegea o parte a poveștii pe care
nu o înțelese până în acel moment. Am dus-o acasă și o luam
cu mine la bar când intram în tură. Stătea cuminte. Îi pusesem
un scaun la capătul tejghelei și oamenilor le plăcea s-o vadă.
Scotea niște sunete haioase. I-am schimbat numele în Mary
pentru că barmanul și-a dat seama că e fată. Nu-mi plăcea s-o
am prin casă. Aveam impresia că mă privește prea mult. Apoi
într-o zi a venit un tip, unul care fusese în Vietnam, încă mai

purta jacheta militară. Și tipul mi-a zis: „Știi că o maimuță te poate ucide? Are mai multă forță în degete decât ai tu în tot corpul.” A mai spus că știa oameni care fuseseră omorâți de maimuțe în Vietnam, te atacă în timpul somnului, te omoară, după care te acoperă cu frunze. N-am crezut o iotă, dar când m-am întors acasă și am început să mă dezbrac, am zărit-o pe Mary privindu-mă de pe scăunelul ei în întuneric. Mi-a dat fiori. Mai târziu m-am dat jos din pat, m-am dus la mașină, am luat o bucată de cablu, am prins-o de zgarda ei argintie și am legat-o de clanța ușii, după care m-am băgat înapoi în pat și am încercat să adorm. Cred că am dormit somnul morții, deși nu-mi amintesc, pentru că după ce m-am trezit am găsit-o pe Mary spânzurată. Sărise de pe scaun, iar bucata de sârmă fusese prea scurtă.

Edna părea afectată rău și se lăsase în jos pe scaun, încât nici nu mai vedea peste bord.

– Biata maimuțică. E o poveste oribilă, a zis.

– Uite un oraș! Uite un oraș! a început Cheryl să strige de pe banchetă, iar Micul Duke a început să latre și se iscase un întreg târăboi în mașină.

Orașul era chiar Rock Springs, Wyoming, întins la poalele unui deal lung ca o mică bijuterie strălucitoare, cu autostrada I-80 la nord și cu deșertul întunecat în spate.

– Bravo, scumpo, am spus. Acolo mergem. L-ai văzut prima.

– Ne e foame. Micul Duke vrea pește, iar eu vreau spaghetti, a spus Cheryl și m-a îmbrățișat cu brațele după gât.

– Asta vei primi, am spus. Poți să mănânci ce vrei tu. La fel și Edna, și Micul Duke.

Am zâmbit și m-am întors spre Edna, dar ea mă privea cu mânie.

– Ce-i? am întrebat-o.

Respect pentru tine nu-ți pasă deloc de chestia îngrozitoare care mi s-a-n-tâmplat? a spus ea printre dinți uitându-se apoi la Cheryl și la Micul Duke ca și cum îi făcuseră vreun rău.

– Sigur că-mi pasă, am zis. Chiar mi se pare îngrozitor.

Nu voiam s-o supăr. Aproape ajunseserăm, iar în curând aveam să ne oprim undeva și să mâncăm bine, fără să ne facem griji că cineva ne-ar putea face rău.

– Vrei să știi ce-am făcut cu maimuța aia? m-a întrebat Edna.

– Vreau, am răspuns.

– Am băgat-o într-un sac verde de plastic, apoi în portbagaj, am condus până la groapa de gunoi și am aruncat-o.

Mă fixa cu privirea ei întunecată ca și cum povestea ar fi fost pentru ea ceva cu adevărat important, dar pe care doar ea îl putea înțelege, iar restul lumii nu.

– Oribil, am zis. Dar nu văd ce altceva puteai face. N-ai vrut s-o omori. Dacă ai putea, acum ai face altfel. Trebuia să scapi de ea și nu știu unde altundeva ai fi putut s-o duci. Altcuiva poate i s-ar părea că nu ți-a păsat dac-ai aruncat-o așa, dar mie, nu. Uneori asta e tot ce poți face și nu trebuie să-ți pese de ce-ar crede alții.

Am încercat să-i zâmbesc, dar beculețul de semnalizare se aprindea când acceleram și încercam să-mi dau seama dacă putem ajunge la Rock Springs înainte ca mașina să cedeze de tot. Am privit-o din nou:

– Ce-aș mai putea să-ți spun?

– Nimic, a zis și și-a întors privirea spre șoseaua întunecată. Ar fi trebuit să m-aștept că asta vei spune. Ai un caracter care lasă de dorit, Earl. Știu asta de mult.

– Și totuși ești cu mine, am spus. Și nici n-o duci prea rău. Lucrurile ar fi putut sta mult mai nasol. Cel puțin suntem împreună.

– Întotdeauna lucrurile pot sta mai nasol, a spus Edna. Mâine ai putea ajunge pe scaunul electric.

Respect Corect, am spus. Și unde va ajunge probabil că va ajunge.

Doar că nu vei fi tu aia.

– Mi-e foame, a spus Cheryl. Când mâncăm? Hai să oprim la un motel. M-am săturat de stat în mașină. Și Micul Duke s-a săturat.

Mașina s-a oprit destul de departe de oraș, dar încă puteai vedea conturul clar al șoselei în întuneric și luminile din Rock Springs colorând cerul. Puteai auzi tractoarele mari accelerând pe șoseaua abruptă care ducea spre munți.

Am stins farurile.

– Ce facem acum? m-a întrebat Edna pe un ton iritat, aruncându-mi o privire amară.

– Rezolv eu, am zis. N-o să fie greu, oricare-ar fi problema. Tu nu trebuie să faci nimic.

– Sper, a spus și a privit în altă parte.

Dincolo de drum și de o spalătorie, cam la o sută de metri, era ceva care arăta ca un oraș imens de rulote, având în spate un fel de fabrică sau rafinărie care funcționa la capacitate maximă. Luminile erau aprinse în multe dintre rulote și se vedeau mașini deplasându-se pe drumul de acces care dădea în autostradă la vreo doi kilometri mai în față. Luminile din rulote mi se păreau prietenoase și am știut ce aveam de făcut.

– Coborâți, am spus, deschizând portiera.

– Mergem pe jos? m-a întrebat Edna.

– O împingem.

– Eu nu împing nimic, Edna a tras ușa și a încuiat-o.

– Bine, am zis. Atunci tu ține de volan.

– Ne împingi până la Rock Springs, Earl? Nu par să fie mai mult de cinci kilometri.

– Împing eu, a spus Cheryl de pe banchetă.

– Nu, scumpo. Lasă că împinge tati. Tu doar dă-te jos cu Micul Duke și stai deoparte.

Respect pentru Edna m-a privit amenințător, ca și cum aș fi încercat s-o lovesc. Dar când am coborât, s-a tras pe locul meu și a luat volanul, privind nervos drept în desişul din față.

– Edna nu știe să conducă, s-a auzit Cheryl în întuneric. O s-o bage în șanț.

– Ba știe, scumpo. Edna știe să conducă la fel de bine ca mine, poate chiar mai bine.

– Nu știe, a spus Cheryl. Nu știe deloc, și mi s-a părut că stătea să plângă, dar n-a făcut-o.

I-am spus Ednei s-o bage în viteză și să vireze spre desiş cu farurile aprinse ca să poată vedea. Am început să împing, ea a condus direct printre copaci și am continuat să împing încă vreo douăzeci de metri până când mașina nu se mai vedea din drum, iar roțile s-au blocat în nisip.

– Unde suntem ? m-a întrebat de la volan.

Simțeam din vocea ei că e obosită și nervoasă și m-am gândit că avea nevoie de o masă caldă. Era o fire blândă și admiteam că vina îmi aparținea cu totul. Mi-aș fi dorit doar să fie ceva mai încrezătoare.

– Rămâi aici, iar eu mă duc până-n parcare de rulote și chem un taxi, am spus.

– Ce taxi? a zis Edna, încruntându-se ca și cum nu mai auzise de așa ceva în viața ei.

– Trebuie să fie, am spus și am încercat să-i zâmbesc. Peste tot sunt taxiuri.

– Și ce-i spui când vine să ne ia? Că mașina pe care am furat-o s-a stricat și vrem să ne ducă undeva de unde putem fura alta? Ar fi ceva, Earl.

– Lasă că vorbesc eu, am spus. Tu ascultă radioul zece minute și apoi ieși din mașină fără să trezești bănuiele, ca și cum nimic nu s-a întâmplat. Tu și Cheryl să vă comportați frumos. Ea nu trebuie să știe de mașină.